

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Петрана Грозданова Стойкова
Катедра „Социология“, Философски факултет,
Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

на

дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, *Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата*, докторска програма по научна специалност „Социология“

Автор: Елисавет Апостолос Каматаки

Тема: Включване на децата със СОП в общообразователните училища на Република Гърция

Научен ръководител: Проф. д.н. Валентина Миленкова

Катедра „Социология“, Философски факултет,

Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Основание за изготвяне на становището: Заповед № 1062/22.04.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, с която съм определена за член на научното жури.

1. Общо представяне докторанта

Със Заповед № 164/29.01.2024 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Елисавет Апостолос Каматаки е зачислена за докторант в самостоятелна форма на обучение на английски език към катедра „Социология“ при Философския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, *Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата*, докторска програма по научна специалност „Социология“. Изпълнила е успешно предвидените в индивидуалния работен план дейности и е отчислена с право на защита (Заповед за отчисляване № 863/24.03.2026 г.).

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд е изключително актуална и с висока обществена и научна значимост. Въпросът за ефективното включване на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП) в образователния процес придобива все по-голямо значение. Той е свързан със съвременните тенденции в развитието на образователните политики, ориентирани към приобщаващо образование, равен достъп до качествено обучение и гарантиране на правата на всяко дете. Необходимостта от преодоляване на образователните неравенства и стремежът към изграждане на училищна среда, основана на принципите на приобщаването и недискриминацията, определят съществената значимост на изследвания проблем.

Фокусът на дисертационния труд върху Република Гърция предоставя възможност за идентифициране и задълбочен анализ на ефективни образователни практики и модели, както и за изследване на успешни политики в областта на приобщаващото образование. В този контекст темата отговаря на съвременните потребности от усъвършенстване на механизмите за подкрепа, приобщаване и образователна интеграция на децата и учениците със СОП в общообразователната среда.

3. Познаване на проблема

Елисавет Апостолос Каматаки притежава необходимата академична подготовка по темата на дисертационния труд и значителен практически опит в работата с деца със СОП. Висшето си образование придобива в Република Гърция. Завършва магистърска програма по „Обучение на деца със специални образователни потребности“ в Университета в Никозия. Докторантката има дългогодишен педагогически стаж в обучението и подкрепата на деца със СОП в гръцки държавни средни училища. Натрупаният професионален опит ѝ предоставя задълбочени познания за спецификите на приобщаващото образование и за практическите аспекти на работата с ученици със СОП в общообразователна среда. Този образователен и практически опит създава добра основа за анализ, интерпретация и оценка на изследваните проблеми и процеси.

Използваната литература включва 205 източника, които са релевантни на предмета на изследването и осигуряват необходимата теоретична и методологическа основа за разработването на дисертационния труд.

4. Методика на изследването

Приложените изследователски методи са адекватно подбрани и съобразени с основната цел на научното изследване. Елисавет Каматаки използва смесен методологически подход, съчетаващ количествени и качествени техники за събиране на данни с цел постигане на по-цялостно разбиране на приобщаващото образование в Република Гърция. В дисертационния труд са представени резултати от: 1) непредставително количествено проучване сред 271 учители от началното и средното образование, работещи в държавни училища от различни райони на Република Гърция. То е реализирано чрез онлайн платформата Google Forms и има за цел да се установят нагласите на гръцките учители към приобщаващото образование и включването на децата със СОП в общообразователните училища. Пилотно изследване е проведено през 2023 г. сред 20 учители; и 2) десет полуструктурирани интервюта с родители, проведени през март и май 2024 г. Те са насочени

към изследване на личния опит на родителите по отношение на приобщаването, сътрудничеството и системната подкрепа. Получените данни са анализирани чрез тематично кодиране, което позволява идентифициране на повтарящи се модели и значими теми. Комбинираното използване на двата метода дава възможност за по-пълен и по-задълбочен анализ на специфичните предизвикателства и механизми за подкрепа при обучението и социалната интеграция на деца със СОП в рамките на приобщаващото образование.

5. Характеристика на дисертационния труд и оценка на приносите

Дисертационният труд е с обем 242 страници и включва увод, три глави, заключение, библиография и две приложения. Уводът съдържа основните елементи, характерни за едно дисертационно изследване. Първа глава, „Теоретични концепции“, представя концептуалните основи на специалното и приобщаващото образование. Втора глава, озаглавена „Емпирична методология“, подробно описва използваните изследователски методи и организацията на тяхното прилагане. Трета глава, „Резултати“, съдържа анализ на данните от самостоятелно проведените от докторанта емпирични изследвания. Заключението включва основните изводи от дисертационното изследване, а в приложенията са представени съответно използвания инструментариум за непредставителното количественото проучване и дълбочинните интервюта.

Постигнатите резултати имат съществено теоретично и практическо значение, като обогатяват научното познание в областта на приобщаващото образование и същевременно предлагат полезни насоки за усъвършенстване на образователните политики и практики, свързани с обучението и подкрепата на ученици със СОП. Приемам като цяло направената от докторанта самооценка на научните и научноприложните приноси на дисертационния труд.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представени са три самостоятелни публикации по темата на дисертацията. Две от тях са публикувани през 2024 г. в международно списание (KNOWLEDGE – International Journal), а една е под печат (в сборник с доклади от докторантска конференция). Научните публикации на докторанта отразяват неговия задълбочен интерес към проблематиката, свързана с приобщаването и образователната интеграция на ученици със СОП в масовото средно училище. Не се констатира наличието на плагиатство в тях.

7. Автореферат

Авторефератът отразява коректно структурата, съдържанието и основните резултати на дисертационния труд. Първа и втора глава са представени подробно, докато третата глава („Резултати“) е изложена по-обобщено и в по-съкратен вид. В автореферата е включена самооценката на научните и научноприложните приноси на дисертационното изследване. Представен е и списък на публикациите, свързани с темата на дисертацията.

8. Критични бележки и препоръки

С цел подпомагане на бъдещото професионално и научно развитие на докторанта могат да бъдат формулирани следните препоръки:

1. Да продължи и разшири научната си работа по проблематиката на дисертационния труд. Както самата докторантка подчертава, необходимо е да бъдат реализирани лонгитюдни и сравнителни изследвания, които биха допринесли за по-задълбочено разбиране на процесите и практиките на приобщаващото образование в гръцката образователна система;
2. Да насочи бъдещата си научноизследователска дейност към разработването и апробирането на конкретни модели за подкрепа и приобщаване на децата със СОП в общообразователните училища на Република Гърция.

9. Заключение

Дисертационният труд на тема *„Включване на децата със СОП в общообразователните училища на Република Гърция“* съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Давам **положителна оценка** на докторската теза и **предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Елисавет Апостолос Каматаки** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, *Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата*, по научна специалност „Социология“.

22.06.2026 г.
Благоевград

Подпис:.....
Доц. д-р Петрана Стойкова

OPINION

by

Assoc. Prof. Petrana Grozdanova Stoykova, PhD

Department of Sociology, Faculty of Philosophy
South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad

Regarding: dissertation for the award of educational and scientific degree “**Doctor**” in the field of Higher Education 3. Social sciences, Economics and Law, *Professional field 3.1. Sociology, anthropology and cultural sciences*, in the scientific specialty “Sociology”

Author of the dissertation: Elisavet Apostolos Kamataki

Dissertation topic: Inclusion of children with special educational needs in mainstream schools in the Republic of Greece

Scientific supervisor: Prof. Valentina Milenkova, DSc

*Department of Sociology, Faculty of Philosophy,
South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad*

Reason for presenting the opinion: Order No. 1062/22.04.2026 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, by which I have been appointed as a member of the scientific jury.

1. General data about the PhD candidate

Elisavet Apostolos Kamataki was enrolled by Order No. 164/29.01.2024 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski” as a PhD student in an individual form of study in English at the Department of Sociology, Faculty of Philosophy, South-West University “Neofit Rilski” in the field of Higher education 3. Social Sciences, Economics and Law, *Professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences*, in the scientific specialty “Sociology”. She has successfully completed all activities included in the Individual PhD Work Plan of the doctoral candidate and has been given the opportunity to defend her dissertation (Rector’s Order for PhD completion No. 863/24.03.2026).

2. Relevance of the dissertation topic

The dissertation topic is highly relevant and possesses significant social and scientific value. The issue of the effective inclusion of children and students with special educational needs (SEN) in the educational process is gaining increasing importance. It is related to modern trends in the development of educational policies oriented towards inclusive education, equal access to quality education and guaranteeing the rights of every child. The need to overcome educational inequalities and the aspiration to build a school environment based on the principles of inclusion and non-discrimination determine the essential significance of the studied problem.

The PhD dissertation focus on the Republic of Greece provides the possibility to identify and analyze in depth effective educational practices and models, as well as to study successful policies in the field of inclusive education. In this context, the topic responds to the modern needs of improving the mechanisms for support, inclusion and educational integration of both pupils and students with SEN in the general educational environment.

3. Knowledge of the problem

Elisavet Apostolos Kamataki has the necessary academic background on the dissertation topic and significant practical experience in working with learners with SEN. She obtained her higher education in the Republic of Greece. She completed a master's program in “Education of Children with Special Educational Needs” at the University of Nicosia. The doctoral candidate has many years of pedagogical experience in the education and support of children with SEN in Greek public secondary schools. The accumulated professional experience provides her with in-depth knowledge of the specifics of inclusive education and the practical aspects of working with students with SEN in a general education environment. This educational and practical experience creates a good basis for analysis, interpretation and evaluation of the researched problems and processes.

The literature used consists of 205 sources that are relevant to the subject of the study and provide the necessary theoretical and methodological basis for the development of the dissertation.

4. Methodology of the study

The applied research methods are adequately selected and aligned with the main objective of the scientific research. Elisavet Kamataki uses a mixed methodological approach, combining quantitative and qualitative data collection techniques in order to achieve a more comprehensive understanding of inclusive education in the Republic of Greece. The dissertation presents results from: 1) a non-representative quantitative survey among 271 primary and secondary school teachers working in public schools from different regions of the Republic of Greece. It was implemented through the online platform Google Forms and aims to establish the attitudes of Greek teachers towards inclusive education and the inclusion of children with SEN in mainstream schools. A pilot study was conducted in 2023 among 20 teachers; and 2) ten semi-structured interviews with parents, conducted in March and May 2024. They are aimed at exploring the personal experiences of parents regarding inclusion, cooperation and systemic support. The data obtained were analyzed through thematic coding,

which allows for the identification of recurring patterns and significant themes. The combined use of both methods allows for a more complete and in-depth analysis of the specific challenges and support mechanisms in the learning and social integration of children with SEN within inclusive education.

5. Characteristics of the doctoral thesis and scientific contributions

The dissertation comprises 242 pages and consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography and two appendices. The introduction contains the main elements characteristic of a dissertation study. The first chapter, “Theoretical Concepts”, presents the conceptual foundations of special and inclusive education. The second chapter, entitled “Empirical Methodology”, describes in detail the research methods used and the organization of their application. The third chapter, “Results”, contains an analysis of the data from the empirical research conducted independently by the doctoral student. The conclusion includes the main conclusions from the dissertation study, and the appendices present the tools used for the non-representative quantitative study and in-depth interviews.

The achieved results have significant theoretical and practical significance, enriching scientific knowledge in the field of inclusive education and at the same time offering useful guidelines for improving educational policies and practices related to the education and support of students with SEN. I generally accept the doctoral student's self-assessment of the scientific and applied scientific contributions of the dissertation.

6. Publications and personal contribution of the PhD candidate

Three independent publications on the dissertation topic are presented. Two of them were published in 2024 in an international journal (KNOWLEDGE – International Journal), and one is in print (in a collection of scientific articles from a doctoral conference). The doctoral student's scientific publications reflect her deep interest in the issues related to the inclusion and educational integration of students with SEN in mainstream secondary schools. No plagiarism was found in the publications.

7. The dissertation abstract

The dissertation abstract correctly reflects the structure, content and main results of the dissertation. The first and second chapters are presented in detail, while the third chapter (“Results”) is provided in a more generalized and brief manner. The dissertation abstract

includes a self-assessment of the scientific and applied scientific contributions of the dissertation research. A list of publications related to the dissertation topic is also presented.

8. Critical comments and recommendations

In order to support the future professional and scientific development of the PhD candidate, the following recommendations can be formulated:

1. To continue and expand her scientific work on the issues of the dissertation work. As the doctoral student herself emphasizes, it is necessary to implement longitudinal and comparative studies that would contribute to a deeper understanding of the processes and practices of inclusive education in the Greek educational system;

2. To direct her future scientific research activity towards the development and testing of specific models for the support and inclusion of children with SEN in general education schools of the Republic of Greece.

9. Conclusion

The dissertation entitled “**Inclusion of children with special educational needs in mainstream schools in the Republic of Greece**” contains scientific and applied research results that represent an original contribution to science and meets the requirements of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for the Implementation of ADASRB and the Internal Rules for the Development of Academic Staff at the South-West University “Neofit Rilski”. I give a *positive assessment* of the doctoral thesis and *propose to the scientific jury to award its author Elisavet Apostolos Kamataki the Educational and Scientific degree “Doctor”* in the field of Higher education 3. Social sciences, Economics and Law, *Professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences*, in the scientific specialty “Sociology”.

22.06.2026
Blagoevgrad

Written by:
Assoc. Prof. Petrana Stoykova, PhD